

Utredning - Sammenslåing mellom Selbu og Tydal

Utredning i forbindelse med
kommunereform

Innledning

Kommunestyret gjorde 11.2.2016 vedtak om å utrede et sammenslåingsalternativ mellom Selbu og Tydal:

Utredning av et sammenslåingsalternativ mellom Selbu og Tydal. Ferdig utredet ultimo februar og politisk behandlet i mars/april.

Det har ikke vært mulig å starte arbeidet med utredningen tidligere, tidsfristen som ble satt i kommunestyret har derfor ikke vært mulig å holde. Utredning av alternativet Selbu/Tydal behandles i formannskap og kommunestyret.

Utredningen skal behandles i formannskapet 29. mars og kommunestyret 7.april.

Utredningen av null-alternativet – Tydal bestå som egen kommune er ferdig og behandles politisk i mars/april. Det som er utredet i null-alternativet gjentas ikke i denne utredningen. Det vises til null-alternativet. Tilsvarende har Selbu kommune utredet null-alternativet for egen kommune. Denne er også lagt som vedlegg og er et viktig underlagsdokument. Det er også gjort egen utredning for Værnes kommune. Viser også til denne, mye vil være likt.

Null-alternativet viser at interkommunalt samarbeid i Værnesregionen (VR) er helt vesentlig for Tydal. Videre er Tydal sårbar i forhold til kompetanse og arbeidsplasser. Noen tjenester er små med kun en ansatt. Det er viktig å opprettholde førstelinjetjenester lokalt. Dette bidrar til å sikre at lokalsamfunnet bevares uavhengig av kommunestruktur.

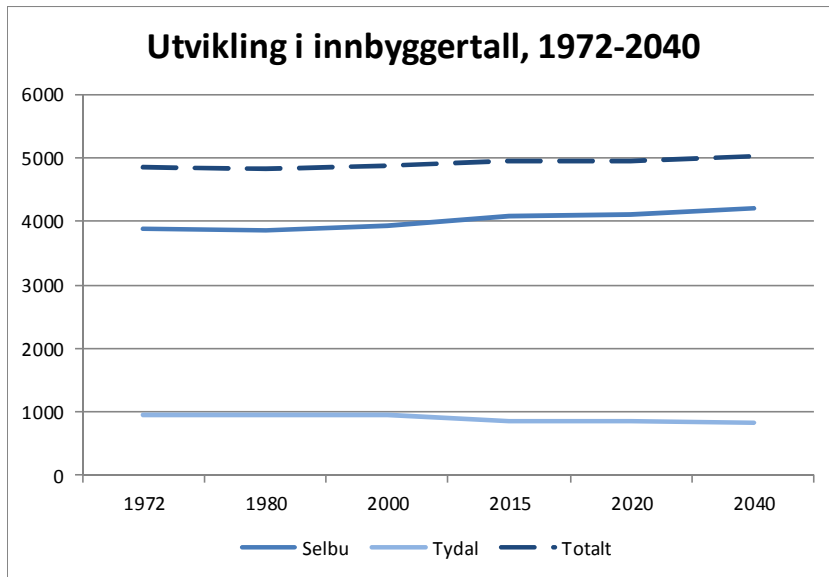
Det er i denne utredningen kun gjort korte vurderinger.

I vedlegg 1 vises en sammenligning mellom Selbu og Tydal hentet fra Nykommune. Denne gir oversikt over forhold som demografi, sysselsetting, næring og økonomi.

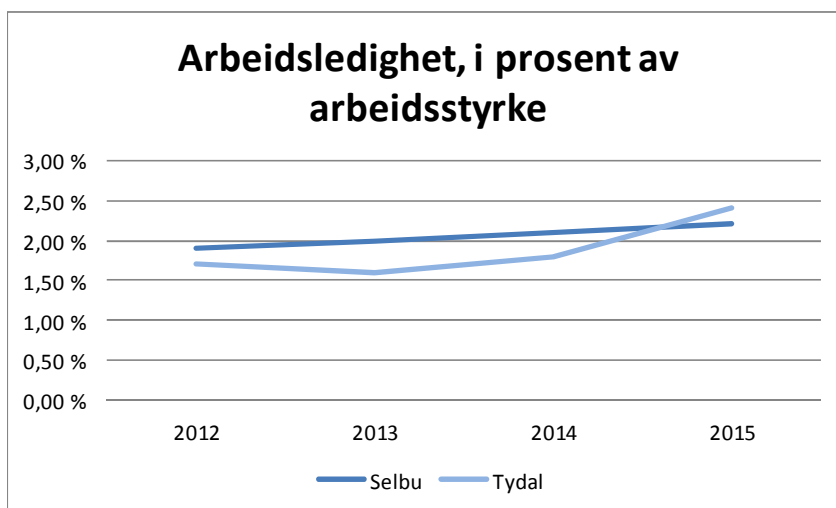
Vedlegg 2 er *Utredningen av null-alternativet – Tydal bestå som egen kommune*

Vedlegg 3 er *Kommunereformen: Administrativ utredning av 0-alternativet.*

Demografi

Med framskrivninger basert på et mellomalternativ fra SSB, vil innbyggertallet i en sammenslått kommune være rundt 5.000 i 2040. Dette er fremdeles et relativt lavt innbyggertall.

Arbeidsledighet i Selbu har vært stabil de siste årene. Arbeidsledigheten har økt i Tydal.

Tjenestetilbud

Det er noe lavere andel barn med barnehageplass i Selbu enn i Tydal. Tydal har kun én barnehage, Selbu har flere fire. Gjennomsnittlig gruppestørrelse på skolen er mindre i Tydal enn i Selbu, hhv. 7,3 og 13,4. Selbu har tre barneskoler og en ungdomsskole. Tydal har én barne- og ungdomsskole.

Tydal har høyere andel innbyggere som er beboere på institusjon og som mottar hjemmetjenester. Andel årsverk med fagutdanning er høyere i Tydal.

Viser for øvrig til null-alternativ.

Næring

Næringslivet i Tydal er sårbart. En sårbarhetsindikator målt ved å kombinere hjørnesteinsfaktor, bransjespesialisering og arbeidsmarkedsintegrasjon viser at Tydal er betydelig mer sårbar enn Selbu. Tydal har en sårbarhetsindikator på 31,7 mens Selbu har 16,2.

Likevel vil nok mye av utfordringene for det lokale næringslivet være av samme karakter i en liten kommune som i en sammenslått kommune. Man bør uansett kommunestruktur vurdere mer samarbeid på næringsarbeidet. Dette kan gi synergieffekter.

Selbu har høyere arbeidsgiveravgift enn Tydal.

Kompetanse og sårbarhet

Null-alternativet viser at kompetanse er en sårbarhetsfaktor. Ved en sammenslåing er det en mulighet å ha ansatte med fagkompetanse (f.eks. lærere, sykepleiere, helsesøster etc.) som arbeider i begge kommunene etter behov. Det kan også være enklere med tilgang til vikarer ved permisjoner, sykdom etc. Sammenlignet med nullalternativet vil fagmiljøet vil bli større, men fremdeles relativt lite. En sammenslåing kan bedre samlet utnyttelse av tilgjengelig kapasitet på for eksempel sykehjemsplasser og omsorgsboliger. En del tjenester innen forvaltning vil nok kunne samles og dermed skape noe mer robuste fagmiljø.

For Tydal vil nok sårbarheten reduseres noe ved en sammenslåing, men sårbarheten vil fortsatt være betydelig. Kommunene skal fortsatt være generalistkommuner (viser til null-alternativ).

Økonomi

Av økonomiske virkemidler vil vi få engangsstøtte (20 millioner) og reformstøtte (5 millioner). Viser til nullalternativ for ytterligere forklaringer.

En sammenslåing vil også utløse større mengde konsesjonskraft som kan distribueres. Selbu er tildelt 36 Gwh konsesjonskraft. Totalt strømforbruk er 64 Gwh. Dette vil utløse i underkant av 30 Gwh konsesjonskraft ekstra. Sammenlignet med null-alternativ er dette en tilnærmet fordobling av mengde konsesjonskraft. Tydal hadde i 2015 netto 5 millioner i inntekter fra konsesjonskraft.

Selbu og Tydal har samme praksis ved eiendomsskatt. Selbu er 100% eier av Selbu Energiverk AS. Selbu Energiverk AS har både produksjon og distribusjon av elektrisk kraft.

En prosess for sammenslåing krever en del ressurser i seg selv. Det er ikke gjort ytterligere beregninger for hva dette vil koste. Investeringsbehov er omtalt i null-utredning.

Viser til null-alternativ for Tydal og Selbu for ytterligere informasjon om økonomi.

Generelt

Ved en sammenslåing mellom Selbu og Tydal vil vi fortsatt være like avhengig av det interkommunale samarbeidet i VR for å møte krav og omfang av oppgaver som ligger i lovverk, avtaler og andre sentrale føringer (viser til null-alternativ). Alle avtaler vil måtte reforhandles.

Uavhengig av kommunestørrelse må tjenestene utføres der folk bor. Erfaringer tilsier at førstelinjetjenester som skoler, barnehager og sykehjem i stor grad blir lokalisert som før. Noe innsparingspotensialet innen administrasjon og på ledernivå. Det er naturlig at kommuneadministrasjonen ligger i en av de tidligere kommunene.

Utfordringene vi ser i forhold til demokrati vil kanskje bedres noe fordi det vil bli flere innbyggere. Det er uansett viktig å sikre lokal innflytelse.

Oppsummert

Det vi kan oppnå ved en sammenslåing er noe redusert sårbarhet og noe sterkere fagmiljø. Sammenslåing vil utløse økonomiske virkemidler.

Avhengighetsforholdet til VR og de utfordringene vi ser med samarbeidet vil fortsatt være tilstede. Vi blir uansett for små til å kunne klare oppgavene alene. Samarbeidet kan muligens bli enda mer uoversiktlig ved en sammenslåing mellom Selbu og Tydal.

En sammenslåing mellom Selbu og Tydal imøtekommer ikke de målene som er satt for kommunereformen. Også når man vurderer lokale forhold og gjør lokale betraktninger, er alternativet Selbu-Tydal lite aktuelt. Hverken på kort eller lengre sikt, men spesielt ikke på lengre sikt.

I forhold til utfordringene vi likevel vil ha som en sammenslått kommune, er gevinstene man kan oppnå ved en sammenslåing små. Basert på disse vurderingene og de utredningene som er gjort tidligere er en sammenslåing mellom Selbu og Tydal ikke et aktuelt alternativ.